

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1941/2025
17.12.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Дражен Мијатовић, адвокат из ..., против тужених Јавног комуналног предузећа „Намтеум“ Прокупље - у ликвидацији и Јавно комуналног предузећа Градски водовод Прокупље, које заступа Градско правобранилаштво Града Прокупља, ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 621/2025 од 05.03.2025. године, у седници одржаној 17.12.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 621/2025 од 05.03.2025. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу П1 252/22 од 23.09.2024. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се поништи као незаконито решење туженог ЈКП „Намтеум“ Прокупље - у ликвидацији бр. .. од 27.10.2022. године, о отказу Уговора о раду тужиоца од 14.12.2015. године са свим пратећим анексима, којим је престао радни однос тужиоца дана 18.10.2022. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени ЈКП Градски водовод Прокупље, да од првотуженог преузме Уговор о раду тужиоца од 14.12.2015. године са свим пратећим анексима и да са тужиоцем заснује радни однос почев од 18.10.2022. године и по том основу му призна сва права на раду и по основу рада од тог датума па надаље. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка од 146.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 621/2025 од 05.03.2025. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану одлуку у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

С обзиром да одлуку није донео после расправе, другостепени суд није вршио оцену доказа због чега битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП, није разлог за изјављивање ревизије према одредби члана 407. став 1. тачка 3 истог закона. Такође, ревизијом се указује на битну повреду поступка из тачке 12. члана 374. ЗПП, што сагласно члану 407. ЗПП не може бити ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог ЈКП „Намтеум“, на неодређено време, на пословима референт ... све до 18.10.2022. године, када му је престао радни однос на основу решења туженог ЈКП „Намтеум“ од 27.10.2022. године, због покретања поступка ликвидације над овим туженим. Скупштина Града Прокупља на седници одржаној 18.02.2021. године, донела је одлуку о спровођењу статусне промене издвајања уз оснивање над ЈКП „Намтеум“, тако што се из овог предузећа издваја јавно предузеће за обављање делатности снабдевања водом за пиће, управљање гробљима и сахрањивање, погребна делатност, као и делатност пречишћавања и одвођења атмосферских и отпадних вода. Одлуком о статусној промени која је донета на седници Скупштине града одржаној 13.06.2022. године, дата је сагласност на поделу ЈКП „Намтеум“ (друштво преносилац) којом се издваја и оснива ново јавно предузеће за обављање комуналних делатности ЈКП „Градски водовод“ Прокупље (друштво стичалац), при чему друштво преносилац по спроведеној статусној промени наставља да постоји под истим називом. На седници одржаној истог дана, Скупштина Града Прокупља донела је одлуку о оснивању ЈКП „Намтеум“, којом је констатовано да ово предузеће након спроведене статусне промене издвајања уз оснивање над ЈКП „Намтеум“, наставља са радом у складу са одредбама наведене Одлуке.

Планом поделе статусне промене издвајања уз оснивање, који је усвојен од стране надзорног одбора ЈКП „Намтеум“ 12.08.2022. године, регулисане су статусне промене издвајања уз оснивање јавног комуналног предузећа у складу са одредбама Закона о привредним друштвима. Чланом 6. наведеног закона, регулисан је положај запослених и предвиђено да су запослени код друштва преносиоца, који ће бити преузети од друштва стичаоца, утврђени списком запослених у друштву преносиоцу који настављају радни однос у друштву стичаоцу. Списак запослених који је саставни део Плана поделе, саставио је директор друштва преносиоца, као лице које је овлашћено да одлучује о правима и обавезама запослених. Запослени у друштву преносиоцу ће у складу са Планом поделе остати у радном односу у друштву преносиоцу и након спроведене статусне промене издвајања уз оснивање.

Одлука о покретању поступка ликвидације ЈКП „Намтеум“, донета је од стране Скупштине Града Прокупља на седници одржаној 28.09.2022. године. Чланом 6. наведене Одлуке предвиђено је да даном регистрације Одлуке запосленима у јавном предузећу престаје радни однос као и радно ангажовање у јавном предузећу. Утврђено је право запослених на отпремнину и одређено да ликвидациони управник може да задржи на раду неопходан број запослених за обављање послова у поступку ликвидације јавног предузећа.

У конкретном случају, списак запослених који настављају радни однос у друштву стицаоцу донео је директор друштва преносиоца и исти је саставни део Плана поделе. Након тога, ови запослени су и преузети у радни однос код ЈКП „Градски водовод“, док су остали запослени, међу којима је и тужилац, наставили да раде код ЈКП „Намтеум“ све до доношења Одлуке о покретању поступка ликвидације 28.09.2022. године, којом је предвиђено да свим запосленима код туженог престаје радни однос уз право на отпремнину.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев закључивши да је побијано решење законито, имајући у виду да отварање поступка ликвидације значи престанак обављања регистроване делатности, односно престанак рада послодавца, што на основу члана 176. тачка 5. Закона о раду, представља законски разлог за престанак радног односа. Одбијен је и тужбени захтев да се ЈКП „Градски водовод“ обавезе да од првотуженог преузме Уговор о раду тужиоца, налазећи да није пасивно легитимисан јер није послодавац тужиоца, нити је доказано да је био у обавези да преузме уговор о раду тужиоца.

По оцени Врховног суда, одлуке нижестепених судова засноване су на правилној примени материјалног права.

Радни однос је двострано правни однос који се заснива ради обављања послова из делатности послодавца. Због тога, престанак рада послодавца има за последицу аутоматски престанак радног односа запосленог. У том смислу, одредба члана 176. тачка 5. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/2005 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017-Одлука УС, 113/2017 и 95/2018 - аутентично тумачење) прописује да запосленом престаје радни однос независно од његове воље и воље послодавца у случају престанка рада послодавца, у складу са законом. Законом о привредним друштвима („Сл. Гласник РС“, бр. 36/2011...109/2021), уређено је питање ликвидације привредног друштва чији је циљ гашење друштва (одредбе чланова 524-548). Регистрација одлуке о ликвидацији и објављивање огласа о покретању ликвидације према одредби члана 526. истог Закона, представља моменат отпочињања ликвидације друштва која значи престанак обављања регистроване делатности и престанак рада послодавца у смислу одредбе члана 176. тачка 5. Закона о раду.

С обзиром да је у поступку утврђено да је над туженим ЈКП „Намтеум“ покренут поступак ликвидације, радни однос запосленима код туженог ЈКП „Намтеум“ престао је по сили закона, односно независно од воље запосленог, као и од воље самог послодавца.

Тужилац је након спроведеног поступка статусне промене издвајање уз оснивање, остао у радном односу у друштву преносиоцу, јер списком запослених као саставног дела Плана поделе није распоређен на рад у друштву стицаоцу. Иако је о правима, обавезама и одговорностима тужиоца из радног односа одлучено на овај

начин, без доношења решења сагласно одредби члана 193. Закона о раду, тужилац, уколико је сматрао да су му Планом поделе и останком на раду код друштва преносиоца, повређена његова права из радног односа, заштиту је могао остваривати пред надлежним судом према одредби члана 195. истог Закона, што није учинио.

У овом поступку решава се о законитости решења о престанку радног односа тужиоца, због престанка рада његовог послодавца. Услов за престанак радног односа у овом случају, јесте престанак рада послодавца. Чињенице које је тужилац током поступка истицао као битне и које по његовом мишљењу указују на злоупотребу права на спровођење статусне промене и права на добровољну ликвидацију јавног предузећа од стране оснивача, на питање законитости престанка радног односа тужиоца, не могу бити од значаја с обзиром да је одлука о ликвидацији туженог произвела дејство регистрацијом и објављивањем огласа о покретању ликвидације. Тужиоцу радни однос није престао отказом уговора о раду, да би се у овом поступку испитивало да ли постоје ваљани разлози за отказ уговора о раду од стране послодавца, јер му је радни однос престао независно и од воље послодавца а не само независно од његове воље. Због тога, последица евентуалних злоупотреба од стране оснивача у спровођењу статусне промене над ЈКП и незаконитости аката који су претходили одлуци о ликвидацији, могла би бити у неком праву тужиоца према оснивачу уз испуњење свих претпоставки за то, али не и у поништају решења о престанку радног односа јер престанак радног односа није без правног основа. Основ, а то је престанак рада послодавца због ликвидације, постоји.

Такође, имајући у виду чињеницу да је ЈКП „Намтеум“, по спроведеној статусној промени, наставило да постоји и послује, правилно су судови закључили да тужени ЈКП „Градски водовод“, није правни следбеник и универзални сукцесор туженог ЈКП „Намтеум“ и да није у обавези да преузме уговор о раду тужиоца. У конкретном случају реч је о статусној промени прописаној чланом 489. став 1. тачка 1. и став 2. Закона о привредним друштвима, која прописује да се Друштво може поделити тако што ће пренети део своје имовине и обавезе на једно или више новооснованих друштва (издвајање уз оснивање) и да Друштво из става 1. овог члана по спроведеној статусној промени наставља да постоји. Специфичност се огледа у томе што привредно друштво које пролази кроз статусну промену - друштво преносилац (у конкретном случају тужени ЈКП „Намтеум“), наставља да постоји с тим да део своје имовине и обавеза преноси на новоосновано друштво (друштво стицалац), што је у конкретном случају тужени ЈКП „Градски водовод“. У случају такве статусне промене на друштво стицаоца прелазе само оне обавезе друштва преносиоца за које је то одређено уговором о статусној промени, односно планом поделе.

Неосновано се ревизијом указује на незаконитост решења о престанку радног односа тужиоца јер тужени ЈКП „Намтеум“ није донео Програм решавања вишка запослених у складу са одредбом члана 153 Закона о раду, пошто радни однос тужиоцу није престао због престанка потребе за радом запослених услед технолошких, економских или организационих промена, већ због престанка рада послодавца.

Иако решење о остваривању права, обавеза и одговорности које се доставља запосленом у писаном облику, треба да садржи поред образложења и поуку о правном леку према одредби члана 193. став 1. Закона о раду, решење због изостанка поуке није незаконито из формалних разлога, у ситуацији када запослени користи правно средство, као што је тужилац то учинио, па сви ревизијски наводи о недостатку решења у формалном смислу из ових разлога, нису основани.

Из изложених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Тужилац није успео у поступку по ревизији па нема право на накнаду тражених трошкова ревизијског поступка у смислу члана 165. ЗПП, па је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**